

Chương 2:

Thiết kế cơ sở dữ liệu phân tán

Thời lượng: 12 tiết

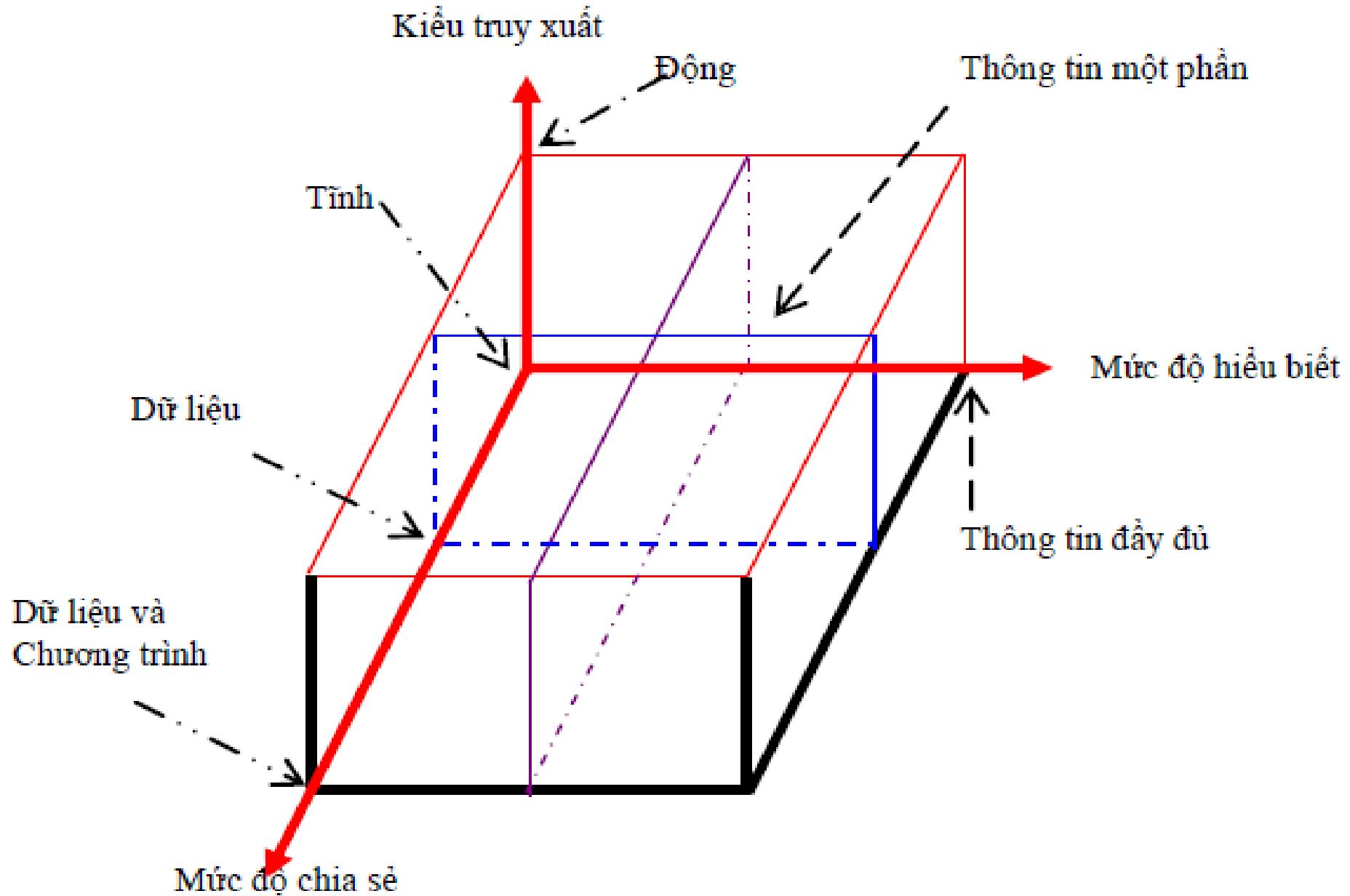
Nội dung

- 1. ~~Giới thiệu~~
- 2. Mục tiêu của thiết kế CSDL phân tán
- 3. Các bước thiết kế CSDL phân tán
- 4. Các chiến lược phân tán dữ liệu
- 5. Các phương pháp thiết kế CSDL phân tán
- 6. Thiết kế phân mảnh
- 7. Thiết kế định vị dữ liệu
- 8. Cấp phát tài nguyên trong hệ phân tán
- 9. Kiểm soát dữ liệu ngũ nghĩa

GIỚI THIỆU

- ▶ **Thiết kế hệ thống một máy tính phân tán** cần phải chọn những vị trí đặt dữ liệu và các chương trình trên một mạng máy tính.
- ▶ Phải qua bước phân tích trước khi thiết kế. Các bước này phải độc lập với mọi giải pháp cài đặt.
- ▶ Đối với hệ quản trị CSDL phân tán, việc phân tán ứng dụng đòi hỏi hai vấn đề:
 - Phân tán DBMS
 - Phân tán các chương trình ứng dụng chạy trên DBMS đó.

Bộ khung phân tán

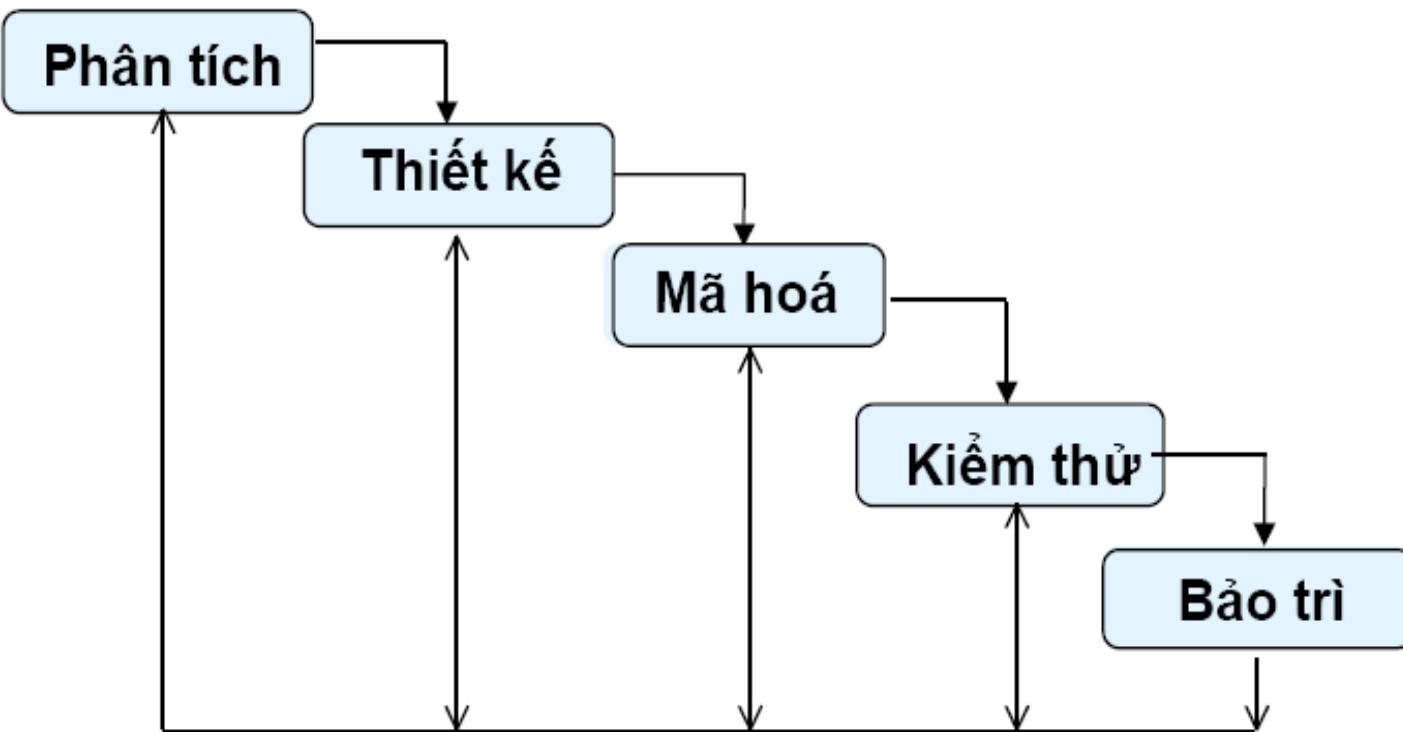

GIỚI THIỆU

- Có nhiều điểm tương đồng với việc thiết kế hệ thống tập trung.
- Điều khác nhau cơ bản là hệ thống được phân bố trên một số địa điểm khác nhau.
- Tính khả thi, chu kỳ sống, tính mở, tính sẵn sàng,...
- Thiết kế phần cứng: máy trạm, máy chủ, mạng ,...
- Ví dụ:

MÔ HÌNH THÁC NƯỚC

(Water Fall Model)

GIỚI THIỆU

1. Các công việc cần phải làm để thiết kế HT phân tán:

- Xác định kiến trúc mô hình phân tán tổng thể
- Định vị các địa phương cần phân tán, loại hình phân tán sử dụng cho mỗi địa phương (tổn bộ, bản sao, lai,...).
- Tiến hành cân đối các yếu tố được phân tán bao gồm các phần tử dữ liệu và các hoạt động xử lý trên mỗi trạm.
- Thiết kế cơ sở dữ liệu phân tán.
- Thiết kế các chương trình ứng dụng.

GIỚI THIỆU

2. Các sản phẩm yêu cầu sau khi phân tích thiết kế

❖ Mô tả các trạm

- . Thông tin địa lý
- . Thiết bị vật lý
- . Thông tin hạ tầng
- . Đặc trưng về con người (trình độ, kỹ năng,...)

❖ Mô tả về sử dụng dữ liệu cho mỗi trạm

- . Các phần tử dữ liệu sử dụng từ hệ thống
- . Các phần tử dữ liệu cần phải tạo ra
- . Các phần tử dữ liệu cập nhật
- . Các phần tử dữ liệu xóa

GIỚI THIỆU

2. Các sản phẩm yêu cầu sau khi phân tích thiết kế (tiếp)

❖ Mô tả quá trình nghiệp vụ cho mỗi trạm

- Danh sách các xử lý (sơ đồ chức năng) ở các trạm
- Mô tả các xử lý

❖ Các thỏa thuận về phương án kiến trúc hệ thống cho mỗi trạm, cho nhu cầu về dữ liệu và xử lý của trạm đó

- Có cần hay không về các trợ giúp không phải kỹ thuật
- Có cần hay không về hệ thống địa phương, về nối mạng
- Có cần hay không về các cấu hình phân tán khác

Nội dung

- 1. **Mô tả dữ liệu**
- 2. **Mục tiêu của thiết kế CSDL phân tán**
- 3. **Các bước thiết kế CSDL phân tán**
- 4. **Các chiến lược phân tán dữ liệu**
- 5. **Các phương pháp thiết kế CSDL phân tán**
- 6. **Thiết kế phân mảnh**
- 7. **Thiết kế định vị dữ liệu**
- 8. **Cấp phát tài nguyên trong hệ phân tán**
- 9. **Kiểm soát dữ liệu ngũ nghĩa**

Mục tiêu của thiết kế CSDL phân tán

- ❖ **Tính cục bộ xử lý**

- ▶ *processing locality*
- ▶ Phân tán dữ liệu để làm **cực đại hóa** tính cục bộ xử lý là đặt dữ liệu càng gần các ứng dụng sử dụng các dữ liệu này càng tốt.
- ▶ Một quan hệ không là một đơn vị phân tán.
- ▶ Tính cục bộ xử lý dựa vào các tham chiếu cục bộ và các tham chiếu từ xa.
- ▶ Tính cục bộ hoàn toàn (*complete locality*).

- ❖ **Tính sẵn sàng và độ tin cậy của dữ liệu**

- ▶ Tính sẵn sàng (*availability*).
- ▶ Độ tin cậy (*reliability*).

Mục tiêu của thiết kế CSDL phân tán

❖ Điều phối tải làm việc

- ▶ Cực đại hóa mức độ thực hiện song song các ứng dụng.
- ▶ Điều phối tải làm việc có thể ảnh hưởng ngược lại với tính cục bộ xử lý.
- ▶ Tính đồng thời nội truy vấn.

❖ Chi phí lưu trữ và khả năng lưu trữ có sẵn

- ▶ Khả năng lưu trữ có sẵn tại mỗi nơi.
- ▶ Chi phí lưu trữ dữ liệu là không đáng kể so với các chi phí CPU, nhập / xuất và truyền thông của các ứng dụng.

Nội dung

- 1. **Mục tiêu của thiết kế CSDL phân tán**
- 2. **Các bước thiết kế CSDL phân tán**
- 3. **Các chiến lược phân tán dữ liệu**
- 4. **Các phương pháp thiết kế CSDL phân tán**
- 5. **Thiết kế phân mảnh**
- 6. **Thiết kế định vị dữ liệu**
- 7. **Cấp phát tài nguyên trong hệ phân tán**
- 8. **Kiểm soát dữ liệu ngũ nghĩa**

Các bước thiết kế CSDL phân tán

❖ Thiết kế CSDL tập trung

- ▶ Thiết kế lược đồ ý niệm.
- ▶ Thiết kế CSDL vật lý.

❖ Thiết kế CSDL phân tán

- ▶ Thiết kế lược đồ toàn cục.
- ▶ Thiết kế phân mảnh.
- ▶ Thiết kế định vị mảnh.
- ▶ Thiết kế CSDL vật lý cục bộ.

Các bước thiết kế CSDL phân tán

- ❖ Thiết kế CSDL phân tán: cần phải hiểu biết thật chính xác về các yêu cầu của ứng dụng, nhất là đối với các ứng dụng *quan trọng hơn*.
- ❖ Cần quan tâm đến:
 - ▶ Nơi chạy ứng dụng.
 - ▶ Tần suất chạy ứng dụng.
 - ▶ Số lượng, loại và sự phân tán của các truy xuất trong mỗi ứng dụng đến mỗi đối tượng dữ liệu cần thiết.

Nội dung

- 1. ~~Giới thiệu~~
- 2. Mục tiêu của thiết kế CSDL phân tán
- 3. Các bước thiết kế CSDL phân tán
- 4. Các chiến lược phân tán dữ liệu
- 5. Các phương pháp thiết kế CSDL phân tán
- 6. Thiết kế phân mảnh
- 7. Thiết kế định vị dữ liệu
- 8. Cấp phát tài nguyên trong hệ phân tán
- 9. Kiểm soát dữ liệu ngũ nghĩa

Các chiến lược phân tán dữ liệu

- ❖ Việc định vị và phân tán dữ liệu ở các nút trong một mạng máy tính sẽ quyết định tính hiệu quả và đúng đắn của hệ thống phân tán.
- ❖ Có 4 chiến lược phân tán dữ liệu cơ bản:
 - Tập trung dữ liệu
 - Chia nhỏ dữ liệu
 - Nhân bản dữ liệu
 - Tổ chức lại

Các chiến lược phân tán dữ liệu

1. Tập trung dữ liệu:

Tất cả các dữ liệu được tập trung một chỗ. Cách này đơn giản nhưng có 3 nhược điểm:

- Dữ liệu không sẵn sàng cho người sử dụng truy nhập từ xa
- Chi phí truyền thông lớn, thường làm cực đại việc truy nhập dữ liệu tới nơi tập trung.
- Toàn bộ hệ thống ngừng khi cơ sở dữ liệu bị sự cố

2. Chia nhỏ dữ liệu:

- Cơ sở dữ liệu được chia thành các phần nhỏ liên kết nhau (không trùng lặp).
- Mỗi phần dữ liệu được đưa đến các trạm một cách thích hợp để sử dụng.

Các chiến lược phân tán dữ liệu

3. Nhân bản dữ liệu:

- CSDL được nhân thành nhiều bản **tùng phần** hoặc **đầy đủ** và được đặt ở nhiều trạm trên mạng.
- Nếu bản sao của CSDL được lưu giữ tại mọi trạm của hệ thống ta có trường hợp **nhân bản đầy đủ**.
- Hiện nay có nhiều kỹ thuật mới cho phép tạo bản sao không đầy đủ phù hợp với yêu cầu dữ liệu ở mỗi trạm và một bản đầy đủ được quản lý ở server.
- Sau một khoảng thời gian nhất định các bản sao được làm đồng bộ với bản chính bằng một ứng dụng nào đó.

Các chiến lược phân tán dữ liệu

4. Tổ chức lại:

- Cơ sở dữ liệu được phân thành nhiều phần: **quan trọng** và **không quan trọng**.
- Phần ít quan trọng được lưu giữ một nơi
- Phần quan trọng được lưu trữ ở nhiều nơi khác.

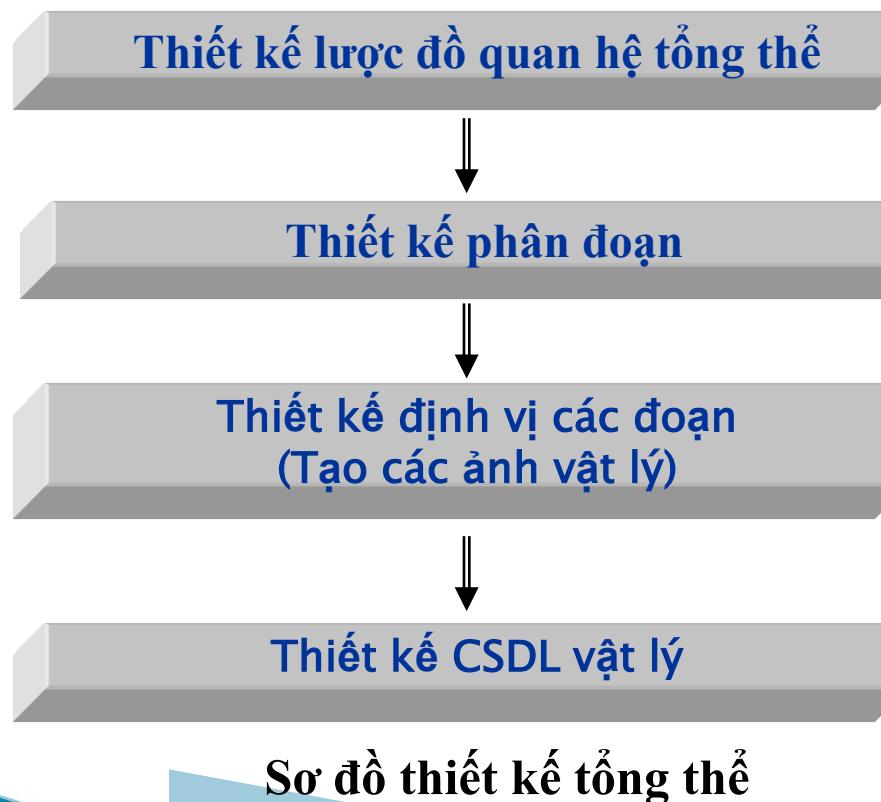
Nội dung

- 1. ~~Giới thiệu~~
- 2. Mục tiêu của thiết kế CSDL phân tán
- 3. Các bước thiết kế CSDL phân tán
- 4. Các chiến lược phân tán dữ liệu
- 5. Các phương pháp thiết kế CSDL phân tán
- 6. Thiết kế phân mảnh
- 7. Thiết kế định vị dữ liệu
- 8. Cấp phát tài nguyên trong hệ phân tán
- 9. Kiểm soát dữ liệu ngũ nghĩa

CÁC PHƯƠNG PHÁP THIẾT KẾ CSDL PHÂN TÁN

☐ Sơ đồ thiết kế tổng thể cơ sở dữ liệu phân tán

Hiện nay chưa có một kỹ thuật cụ thể nào nói một cách chi tiết việc thiết kế một CSDL phân tán. Tuy nhiên, một cách tổng quát chúng ta có thể thiết kế CSDL phân tán theo các bước sau:

CÁC PHƯƠNG PHÁP THIẾT KẾ CSDL PHÂN TÁN

❖ *Thiết kế lược đồ quan hệ tổng thể:*

- Thiết kế các quan hệ tổng thể
- Mô tả toàn bộ dữ liệu sẽ được dùng trong hệ thống

❖ *Thiết kế phân đoạn:* thực hiện chia nhỏ dữ liệu thành các phần.

❖ *Thiết kế định vị các đoạn:*

- Là quá trình thực hiện ánh xạ các đoạn vào các trạm khác nhau
- Tạo các ảnh vật lý tại các trạm.
- Các đoạn dữ liệu được đưa vào các vị trí lưu trữ thích hợp với yêu cầu hoạt động thực tế của hệ thống.

❖ *Thiết kế cơ sở dữ liệu vật lý:* thiết kế dữ liệu vật lý cho các quan hệ tại các trạm.

CÁC PHƯƠNG PHÁP THIẾT KẾ CSDL PHÂN TÁN

❑ Có 2 phương pháp thiết kế CSDL phân tán

1. Phương pháp tiếp cận từ trên xuống
2. Phương pháp tiếp cận từ dưới lên.

CÁC PHƯƠNG PHÁP THIẾT KẾ CSDL PHÂN TÁN

1. Phương pháp thiết kế từ trên xuống

- Thiết kế từ tổng thể đến riêng biệt
- Phân rã một hệ thống lớn thành các hệ thống con
- Phân tích các yêu cầu nhằm định nghĩa môi trường hệ thống
- Thu thập các yêu cầu về dữ liệu và nhu cầu xử lý của các trạm có sử dụng CSDL.

CÁC PHƯƠNG PHÁP THIẾT KẾ CSDL PHÂN TÁN

❖ Thiết kế từ trên xuống

- ▶ *top-down design*
- ▶ Thiết kế lược đồ toàn cục.
- ▶ Thiết kế phân mảnh CSDL.
- ▶ Định vị các mảnh tại các nơi.
- ▶ Thiết kế dữ liệu vật lý đặt tại mỗi nơi.

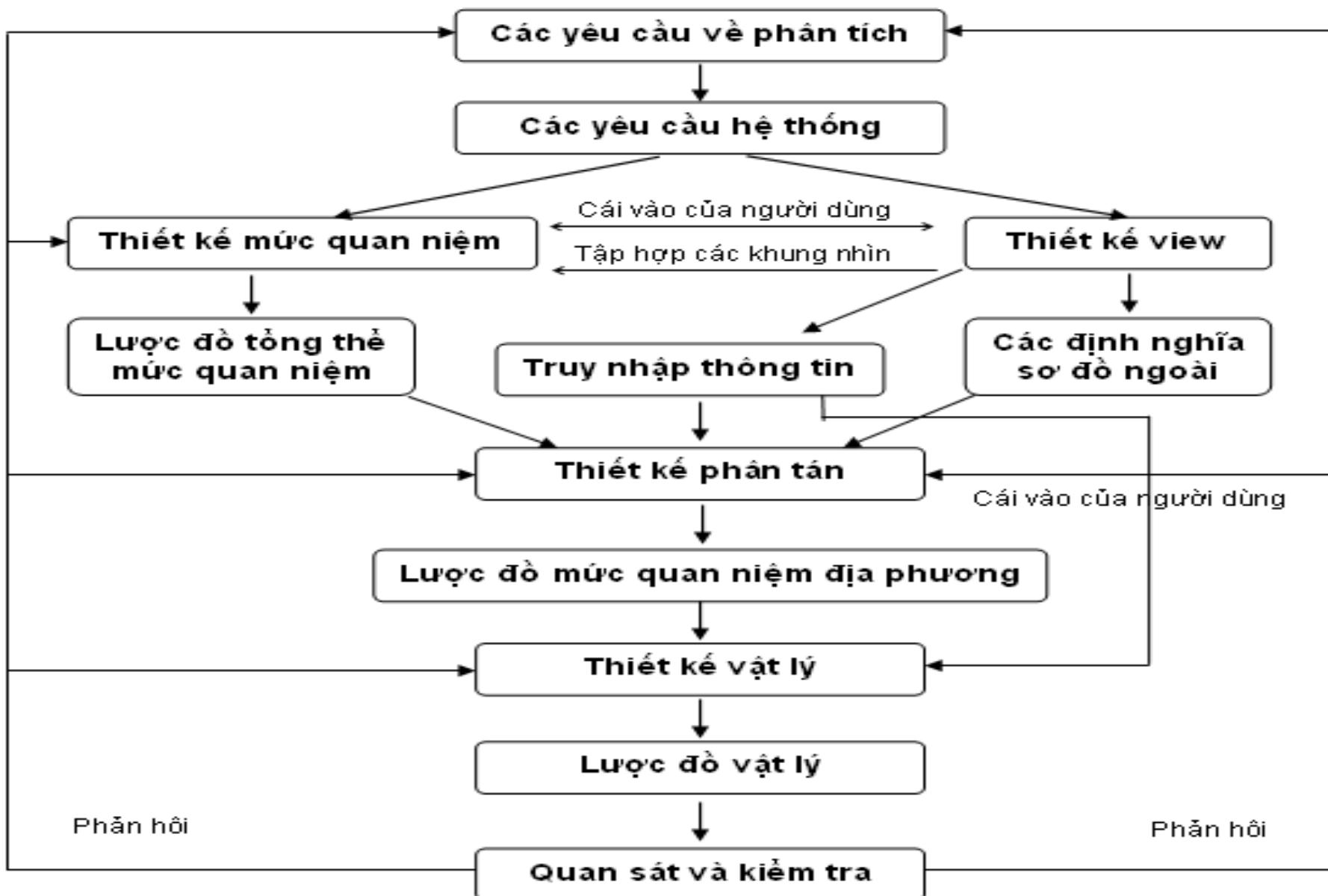
CÁC PHƯƠNG PHÁP THIẾT KẾ CSDL PHÂN TÁN

- ❖ *Thiết kế view:* xây dựng khung nhìn dữ liệu cho người sử dụng ở các trạm.
- ❖ *Thiết kế mức quan niệm:* là một tiến trình kiểm tra và xác định rõ hai nhóm quan hệ: *phân tích thực thể* và *phân tích chức năng*.
 - + *Phân tích thực thể:* xác định các tập thực thể, các thuộc tính và các mối quan hệ giữa chúng.
 - + *Phân tích chức năng:* xác định các chức năng của hệ thống và đưa ra các chức năng cơ sở.

CÁC PHƯƠNG PHÁP THIẾT KẾ CSDL PHÂN TÁN

- ❖ *Thiết kế phân tán*: bao gồm hai phần:
 - + *Thiết kế phân đoạn*
 - + *Thiết kế định vị*
- ❖ *Thiết kế lược đồ quan niệm địa phương*: tạo ra các lược đồ mức quan niệm tại các địa phương
- ❖ *Thiết kế vật lý*: thực hiện ánh xạ lược đồ mức quan niệm tại các địa phương ra các đơn vị lưu trữ vật lý
- ❖ *Quan sát và kiểm tra*: kiểm tra các giai đoạn của quá trình thiết kế cơ sở dữ liệu

CÁC PHƯƠNG PHÁP THIẾT KẾ CSDL PHÂN TÁN

Sơ đồ thiết kế CSDL phân tán theo mô hình trên xuống

CÁC PHƯƠNG PHÁP THIẾT KẾ CSDL PHÂN TÁN

2. Phương pháp thiết kế từ dưới lên

- Phương pháp thiết kế trên xuống thực sự có hiệu quả khi xây dựng một hệ thống mới.
- Trong thực tế, một số CSDL đã tồn tại trước, được tổ chức trong môi trường tập trung và CSDL phân tán được phát triển bằng cách liên kết chúng lại thành một CSDL mới thống nhất (Các DBMS địa phương khác nhau đã được sử dụng)

Cách thiết kế

- B1. Chọn một mô hình dữ liệu chung để mô tả lược đồ tổng thể
- B2. Chuyển mỗi lược đồ địa phương theo mô hình dữ liệu chung đã chọn
- B3. Tích hợp các lược đồ địa phương vào lược đồ tổng thể

Nội dung

- 1. **Giới thiệu**
- 2. **Mục tiêu của thiết kế CSDL phân tán**
- 3. **Các bước thiết kế CSDL phân tán**
- 4. **Các chiến lược phân tán dữ liệu**
- 5. **Các phương pháp thiết kế CSDL phân tán**
- 6. **Thiết kế phân mảnh**
- 7. **Thiết kế định vị dữ liệu**
- 8. **Cấp phát tài nguyên trong hệ phân tán**
- 9. **Kiểm soát dữ liệu ngũ nghĩa**

Thiết kế phân mảnh

- ▶ Việc phân tán dữ liệu được thực hiện trên cơ sở cấp phát các tập tin cho các nút trên một mạng máy tính. Các nút mạng thường nằm ở các vị trí địa lý khác nhau trải rộng trên một diện tích lớn. Do vậy để tối ưu việc khai thác thông tin thì dữ liệu không thể để tập trung mà phải **phân tán trên các nút của mạng**.
- ▶ Một quan hệ không phải là một đơn vị truy xuất dữ liệu tốt nhất.

Ví dụ: nếu ứng dụng được thực hiện trên một bộ phận nhỏ các dữ liệu của QH mà QH đó nằm tại các vị trí khác nhau thì có thể gây ra những truy xuất thừa và hơn thế việc nhân bản các quan hệ làm tốn không gian bộ nhớ.

Thiết kế phân mảnh

- ▶ Do vậy phân rã một quan hệ thành nhiều mảnh, mỗi mảnh được xử lý như một đơn vị sẽ cho phép thực hiện nhiều giao dịch đồng thời. Một câu truy vấn ban đầu có thể được chia ra thành một tập các truy vấn con, các truy vấn này có thể được thực hiện song song trên các mảnh sẽ giúp cải thiện tốc độ hoạt động của hệ thống.
- ▶ **Thể hiện của các quan hệ chính là các bảng**, vì thế vấn đề là tìm những cách khác nhau để chia một bảng thành nhiều bảng nhỏ hơn.
- ▶ **Phân mảnh quan hệ là gì?**
Việc chia một quan hệ thành nhiều quan hệ nhỏ hơn được gọi là phân mảnh quan hệ.

Thiết kế phân mảnh

- ▶ **Có hai phương pháp khác nhau:** Chia bảng theo chiều dọc và chia bảng theo chiều ngang.
- **Chia dọc** ta được các quan hệ con mà mỗi quan hệ chứa một tập con các thuộc tính của quan hệ gốc – gọi là phân mảnh dọc.
- **Chia ngang** một quan hệ ta được các quan hệ con mà mỗi quan hệ chứa một số bộ của quan hệ gốc – gọi là phân mảnh ngang.
- Ngoài ra còn có một khả năng **hỗn hợp**, đó là phân mảnh kết hợp cách phân mảnh ngang và dọc.

Thiết kế phân mảnh

- ▶ **Khi thiết kế các hệ thống CSDL phân tán người ta thường tập trung xoay quanh các câu hỏi?**
 - Tại sao lại cần phải phân mảnh?
 - Làm thế nào để thực hiện phân mảnh?
 - Phân mảnh nên thực hiện đến mức độ nào?
 - Có cách gì kiểm tra tính đúng đắn của việc phân mảnh?
 - Các mảnh sẽ được cấp phát trên mạng như thế nào?
 - Những thông tin nào sẽ cần thiết cho việc phân mảnh và cấp phát?

Các lý do phân mảnh

- ❖ Khung nhìn hoặc đơn vị truy xuất của các ứng dụng không phải là toàn bộ quan hệ mà thường là một phần quan hệ.
- ❖ Việc phân rã một quan hệ thành nhiều mảnh, mỗi mảnh được xử lý như một đơn vị, sẽ cho phép thực hiện nhiều giao dịch đồng thời.
- ❖ Việc phân mảnh các quan hệ sẽ cho phép thực hiện song song một câu vấn tin bằng cách chia nó ra thành một tập các câu vấn tin con hoạt tác trên các mảnh.

Các lý do phân mảnh

- ❖ Nếu các ứng dụng có các khung nhìn được định nghĩa trên một quan hệ cho trước nằm tại những vị trí khác thì có hai cách chọn lựa đơn vị phân tán:
 - + hoặc là toàn bộ quan hệ
 - + hoặc quan hệ được lưu ở một vị trí có chạy ứng dụng.
- ❖ Nhân xét: Chọn lựa thứ nhất gây ra một số lượng lớn các truy xuất không cần thiết đến dữ liệu ở xa. Chọn lựa sau sẽ gây ra nhiều vấn đề khi cập nhật và lãng phí không gian lưu trữ.

KHUYẾT ĐIỂM CỦA VIỆC PHÂN MẢNH

- ❖ Nếu ứng dụng có những yêu cầu ngăn cản việc phân rã thành các mảnh để được sử dụng độc quyền, thì những ứng dụng có các khung nhìn được định nghĩa trên nhiều mảnh sẽ bị giảm hiệu suất hoạt động.
- ❖ Nếu một khung nhìn đòi hỏi thông tin ở nhiều mảnh thì việc truy xuất dữ liệu để nối lại sẽ có chi phí cao.
- ❖ Kiểm soát ngữ nghĩa dữ liệu (semantic data control): Do kết quả của phân mảnh, các thuộc tính tham gia vào một phụ thuộc có thể bị phân rã vào các mảnh khác nhau và được cấp phát cho những vị trí khác nhau. Trong trường hợp này, một nhiệm vụ đơn giản như kiểm tra các phụ thuộc cũng phải thực hiện truy tìm dữ liệu ở nhiều vị trí.

Các loại phân mảnh dữ liệu

- ❖ Phân mảnh ngang (horizontal fragmentation)
- ❖ Phân mảnh dọc (vertical fragmentation).
- ❖ Phân mảnh hỗn hợp (hibrid fragmentation)

Chú ý: Quá trình phân mảnh phải được gắn liền với vấn đề cấp phát dữ liệu và bài toán cụ thể như thế nào.

Các qui tắc phân mảnh đúng đắn

- ❖ Việc phân mảnh một quan hệ tổng thể cũng phải tuân theo một số quy tắc nhất định để khi tái thiết lại quan hệ cũ vẫn bảo đảm ngũ nghĩa của nó.
- ❖ Một phương pháp thiết kế các phân mảnh đúng đắn phải thỏa mãn ba tính chất sau:
 - a. *Tính đầy đủ (completeness)*
 - b. *Tính tái tạo được (reconstruction)*
 - c. *Tính tách biệt (disjointness)*

Các qui tắc phân mảnh đúng đắn

a. **Tính đầy đủ:** Nếu một quan hệ R được phân rã thành các mảnh R_1, R_2, \dots, R_k thì mỗi mục dữ liệu có trong R phải có trong ít nhất một mảnh R_i nào đó.

b. **Tính tái tạo được:**

- Nếu một quan hệ R được phân rã thành các mảnh R_1, R_2, \dots, R_k thì phải tồn tại một toán tử θ sao cho $R = \theta(R_i), \forall i$.
- Toán tử θ thay đổi tùy theo từng loại phân mảnh.
- Trong thực tế khi các mảnh được phân mảnh ngang thì θ là phép hợp, phân mảnh dọc thì θ là phép nối và phân mảnh hỗn hợp thì θ là phép nửa nối .

Các qui tắc phân mảnh đúng đắn

c. *Tính tách biệt:*

- Nếu một quan hệ R được phân mảnh ngang thành các quan hệ R_1, R_2, \dots, R_k và mục dữ liệu t_i nằm trong mảnh R_i thì nó sẽ không nằm trong một mảnh R_k , $k \neq i$.
- Tiêu chuẩn này bảo đảm các mảnh ngang phải được tách rời nhau.
- Nếu quan hệ được phân mảnh dọc thì thuộc tính chung phải được lặp lại trong mỗi mảnh. Do đó, trong trường hợp phân mảnh dọc tính tách biệt chỉ được định nghĩa trên các trường không phải là thuộc tính chung của quan hệ.

Các điều kiện đúng đắn

- ❖ Quan hệ R được phân rã thành các mảnh R_1, R_2, \dots, R_n
- ❖ Điều kiện đầy đủ
 - ▶ completeness condition
 - ▶ Mỗi mục dữ liệu trong R phải có trong một hoặc nhiều mảnh R_i
 - ▶ Phân mảnh ngang:
$$\forall u \in R, \exists i \in [1, n]: u \in R_i$$
 - ▶ Phân mảnh dọc:
$$\forall A \in Attr(R), \exists i \in [1, n]: A \in Attr(R_i)$$

Các điều kiện đúng đắn

❖ Điều kiện tái tạo

- ▶ *reconstruction condition*
- ▶ Luôn luôn có thể xác định một phép toán quan hệ ∇ sao cho:

$$R = \nabla R_i, \forall R_i \in F_R \text{ với } F_R = \{R_1, R_2, \dots, R_n\}$$

▶ Phân mảnh ngang:

$$R = R_1 \cup R_2 \cup \dots \cup R_n$$

▶ Phân mảnh dọc:

$$R = R_1 \triangleright \triangleleft R_2 \triangleright \triangleleft \dots \triangleright \triangleleft R_n$$

Các điều kiện đúng đắn

❖ Điều kiện tách biệt

- ▶ *disjointness condition*
- ▶ Nếu mục dữ liệu d_i có trong R_i thì nó không có trong bất kỳ mảnh R_k khác ($k \neq i$).
- ▶ **Phân mảnh ngang:**

$$\forall i \neq k \text{ và } i, k \in [1, n]: R_i \cap R_k = \emptyset$$

hoặc

$$\forall u \in R_i, \forall i \neq k \text{ và } i, k \in [1, n]: u \notin R_k$$

Các loại phân mảnh

❖ Phân mảnh ngang

- ▶ Horizontal fragmentation
- ▶ Phân mảnh ngang chính (primary horizontal fragmentation)
- ▶ Phân mảnh ngang dẫn xuất (derived horizontal fragmentation)

PHÂN MẢNH NGANG

- ❖ Phân mảnh ngang một quan hệ tổng thể n-bộ R là tách R thành các quan hệ con n-bộ R_1, R_2, \dots, R_k sao cho quan hệ R có thể được khôi phục lại từ các quan hệ con này bằng phép hợp:
$$R = R_1 \cup R_2 \cup \dots \cup R_k$$

- ❖ Có hai loại phân mảnh ngang:

- **Phân mảnh ngang chính** (primary horizontal fragmentation): phân mảnh ngang chính của một quan hệ được thực hiện dựa trên các **vị từ** được định nghĩa trên quan hệ đó.
- **Phân mảnh ngang dẫn xuất** (derived horizontal fragmentation): phân mảnh ngang dẫn xuất của một quan hệ được thực hiện dựa trên các **vị từ** được định nghĩa trên quan hệ khác.

Như vậy, trong phân mảnh ngang tập các **vị từ** đóng một vai trò quan trọng.

Review: VỊ TỪ

- ❖ Cho lược đồ quan hệ $R(U)$, $U = A_1, A_2, \dots, A_N$ trong đó mỗi A_i là một thuộc tính có miền giá trị $\text{dom}(A_i)$.
- ❖ Một vị từ đơn giản P được định nghĩa trên R có dạng:

$P: A_i \theta <\!\!\text{giá trị}>$

Trong đó $\theta \in \{=, <, \leq, \geq, >, \neq\}$, A_i là một thuộc tính, $<\!\!\text{giá trị}> \in \text{dom}(A_i)$.

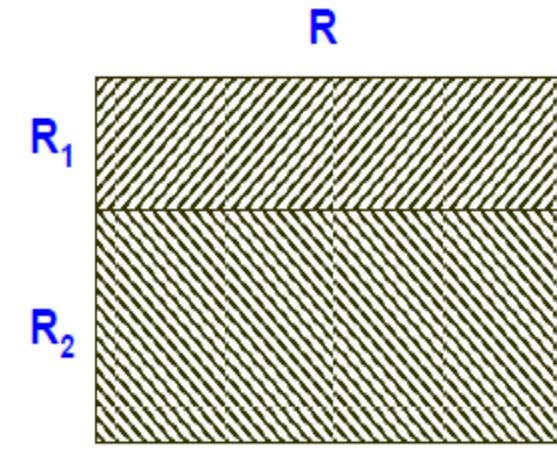
Như vậy cho trước một lược đồ R , nếu các miền giá trị $\text{dom}(A_i)$ là hữu hạn chung ta có thể xác định được tập tất cả các vị từ đơn giản trên R .

Ví dụ: Các vị từ đơn giản của quan hệ DuAn:

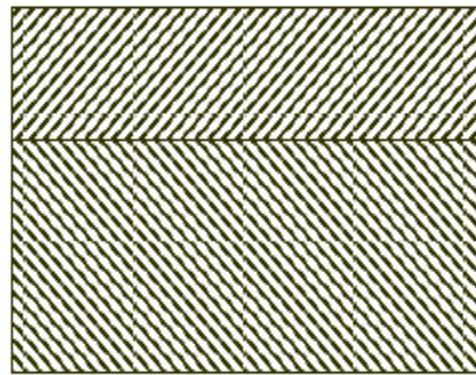
P1: Ten = “Bảo trì”

P2: KinhPhi ≤ 200000

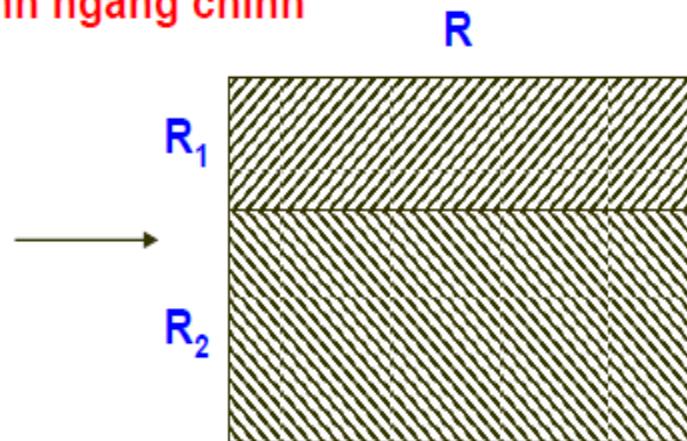
Các loại phân mảnh ngang

S Phân mảnh ngang chính

Phân mảnh ngang chính

Phân mảnh ngang dẫn xuất

Phân mảnh ngang chính

- ❖ *Phân mảnh ngang chính (primary horizontal fragmentation)* là sự phân chia các bộ của một quan hệ toàn cục thành các tập hợp con dựa vào các thuộc tính của quan hệ này, mỗi tập hợp con được gọi là *mảnh ngang (horizontal fragment)*.
- ❖ Mỗi mảnh ngang được tạo bởi một phép chọn trên quan hệ toàn cục.
- ❖ *Vị từ định tính (qualification)* của mảnh ngang.

Phân mảng ngang chính

❖ Ví dụ

► Quan hệ toàn cục:

supplier (snum, name, city)

► Các mảng ngang:

$\text{supplier}_1 = \sigma_{\text{city} = 'SF'} \text{ supplier}$

$\text{supplier}_2 = \sigma_{\text{city} = 'LA'} \text{ supplier}$

► Các vị từ định tính:

$q_1: \text{city} = 'SF'$

$q_2: \text{city} = 'LA'$

► Xét các điều kiện đúng đắn

Phân mảnh ngang chính

- ❖ Điều kiện đầy đủ: tập hợp các vị từ định tính của tất cả các mảnh ngang phải đầy đủ.
- ❖ Điều kiện tái tạo: phép hợp.
- ❖ Điều kiện tách biệt: các vị từ định tính phải loại trừ nhau.

Ví dụ: KhachHang (MaKH, HoTen, NgaySinh, SoDT, DiaChi)

- $KH_1 = \delta_{DiaChi='Hà Nội'}(KhachHang)$
- $KH_2 = \delta_{DiaChi='Hải Phòng'}(KhachHang)$
- $KH_3 = \delta_{DiaChi='Tp. HCM'}(KhachHang)$

Đảm bảo điều kiện phân đoạn đúng đắn:

- Điều kiện đầy đủ: Mỗi bộ đều thuộc một đoạn.
- Điều kiện xây dựng lại: $KhachHang = KH_1 \cup KH_2 \cup KH_3$
- Điều kiện tách rời: $KH_i \cap KH_j = \emptyset, \forall i \neq j$.

Phân mảnh ngang dẫn xuất

- ❖ *Phân mảnh ngang dẫn xuất* (*derived horizontal fragmentation*) là sự phân chia các bộ của một quan hệ toàn cục thành các tập hợp con, được gọi là các mảnh ngang, dựa vào phân mảnh ngang của một quan hệ khác (được gọi là quan hệ chủ).
- ❖ Vị từ định tính của mảnh ngang dẫn xuất bao gồm *điều kiện kết* và *vị từ định tính của mảnh ngang chủ* tương ứng.

Phân mảng ngang dẫn xuất

- ❖ Ví dụ

- ▶ Quan hệ toàn cục:

- supply (snum, pnum, deptnum, quan)

- ▶ Các mảng ngang dẫn xuất:

- $\text{supply}_1 = \text{supply} \bowtie_{\text{snum} = \text{snum}} \text{supplier}_1$

- $\text{supply}_2 = \text{supply} \bowtie_{\text{snum} = \text{snum}} \text{supplier}_2$

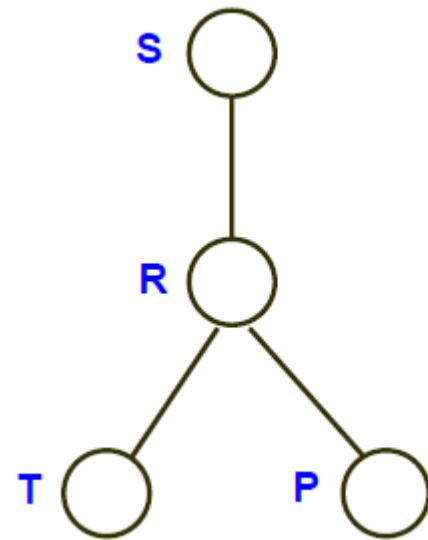
- ▶ Các vị từ định tính:

- $q_1: \text{supply.snum} = \text{supplier.snum} \text{ AND}$
 $\text{supplier.city} = \text{'SF'}$

- $q_2: \text{supply.snum} = \text{supplier.snum} \text{ AND}$
 $\text{supplier.city} = \text{'LA'}$

- ▶ Xét các điều kiện đúng đắn

Cây phân mảnh ngang dẫn xuất

Ví dụ: Quan hệ nhân viên được phân đoạn theo đơn vị:

- $NV_1 = \delta_{MaDV='PKT'}(NhanVien)$
- $NV_2 = \delta_{MaDV='PTC'}(NhanVien)$
- $NV_3 = \delta_{MaDV='PHC'}(NhanVien)$

Có quan hệ NV_DA(MaNV, MaDA, SoGio). Cần phân đoạn quan hệ này thành 3 đoạn theo NV1, NV2, NV3.

Ta sử dụng phép nửa kết nối (Semi – Join): $R \ltimes S = \prod_{\text{các thuộc tính của } R} (R \bowtie S)$. Khi đó quan hệ NV_DA được phân đoạn thành:

- $NV_DA_1 = NV_DA \ltimes_{MaNV} NV_1$
- $NV_DA_2 = NV_DA \ltimes_{MaNV} NV_2$
- $NV_DA_3 = NV_DA \ltimes_{MaNV} NV_3$

Các loại phân mảnh dữ liệu

❖ Phân mảnh dọc

- ▶ *vertical fragmentation*
- ▶ **Phân mảnh dọc gom tụ (vertical clustering fragmentation)**
 - Phân mảnh dư thừa (*redundant fragmentation*)
 - Phân mảnh không dư thừa (*non-redundant fragmentation*)
- ▶ **Phân mảnh dọc tách biệt (vertical partitioning fragmentation)**

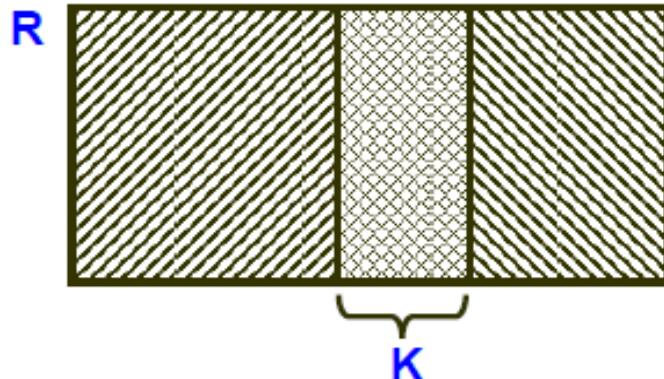
PHÂN MÃNH DỌC

❖ **Phân mảnh dọc** một quan hệ tổng thể n-bộ R là tách R thành các quan hệ con R_1, R_2, \dots, R_k sao cho quan hệ R có thể được khôi phục lại từ các quan hệ con này bằng phép nối:

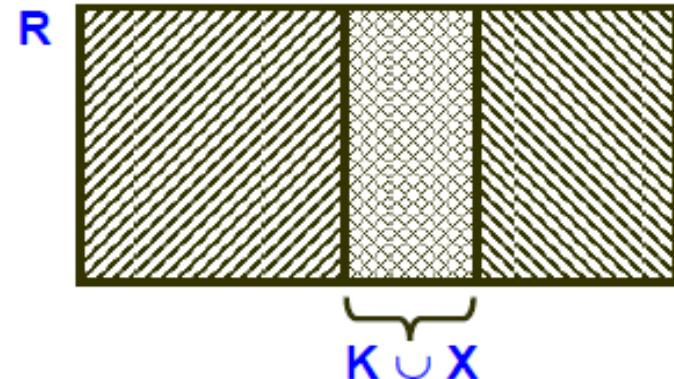
$$R = R_1 \bowtie R_2 \bowtie \dots \bowtie R_k$$

❖ **Phân mảnh dọc** là sự phân chia tập thuộc tính của một quan hệ toàn cục thành các tập thuộc tính con; các mảnh dọc (vertical fragment) có được bằng cách chiếu quan hệ toàn cục trên mỗi tập thuộc tính con.

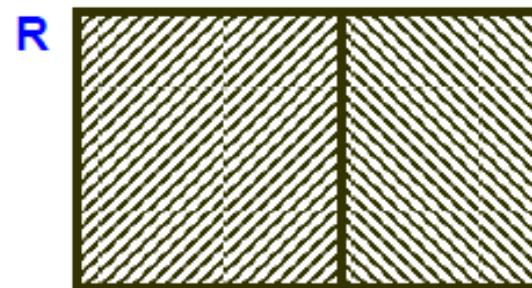
Các loại phân mảng dữ liệu

Phân mảng gom tụ không dư thừa

Phân mảng gom tụ có dư thừa

Phân mảng dọc tách biệt

Các loại phân mảng dọc

Phân mảng dọc

- ❖ Ví dụ

- ▶ Quan hệ toàn cục:

emp (empnum, name, sal, tax, mgrnum, deptnum)

- ▶ Phân mảng dọc không dư thừa:

$\text{emp}_1 = \Pi_{\text{empnum, name, mgrnum, deptnum}} \text{emp}$

$\text{emp}_2 = \Pi_{\text{empnum, sal, tax}} \text{emp}$

$\text{emp} = \text{emp}_1 \bowtie \Pi_{\text{empnum} = \text{empnum}} \text{emp}_2$

- ▶ Phân mảng dọc dư thừa:

$\text{emp}_1 = \Pi_{\text{empnum, name, mgrnum, deptnum}} \text{emp}$

$\text{emp}_2 = \Pi_{\text{empnum, name, sal, tax}} \text{emp}$

$\text{emp} = \text{emp}_1 \bowtie \Pi_{\text{empnum} = \text{empnum}} \Pi_{\text{empnum, sal, tax}} \text{emp}_2$

Phân mảng đọc

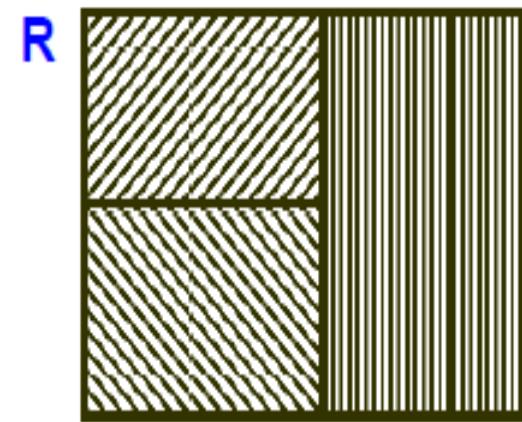
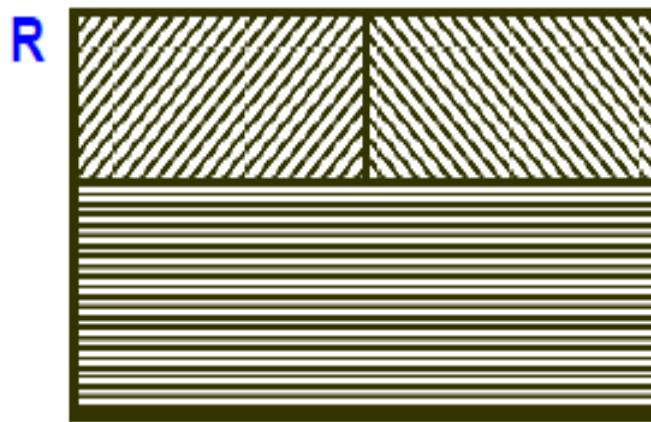
Ví dụ: $NhanVien(MaNV, TenNV, Luong, Thue, MaNQL, MaPB)$

- o $NV_1 = \prod_{MaNV, TenNV, MaNQL, MaPB} (NhanVien)$
- o $NV_2 = \prod_{MaNV, Luong, Thue} (NhanVien)$

Khi đó, $NhanVien = NV_1 * NV_2$

PHÂN MẢNH HỖN HỢP

- ▶ *mixed fragmentation*
- ▶ Kết hợp giữa phân mảnh ngang và phân mảnh dọc.

Phân mảng hỗn hợp

- ❖ Một mảng ngang được phân mảng dọc.
- ❖ Một mảng dọc được phân mảng ngang.
- ❖ Ví dụ

► Quan hệ toàn cục:

$\text{emp}(\text{empnum}, \text{name}, \text{sal}, \text{tax}, \text{mgrnum}, \text{deptnum})$

► Phân mảng hỗn hợp:

$\text{emp}_1 = \sigma_{\text{deptnum} \leq 10} \Pi_{\text{empnum}, \text{name}, \text{mgrnum}, \text{deptnum}} \text{emp}$

$\text{emp}_2 = \sigma_{10 < \text{deptnum} \leq 20} \Pi_{\text{empnum}, \text{name}, \text{mgrnum}, \text{deptnum}} \text{emp}$

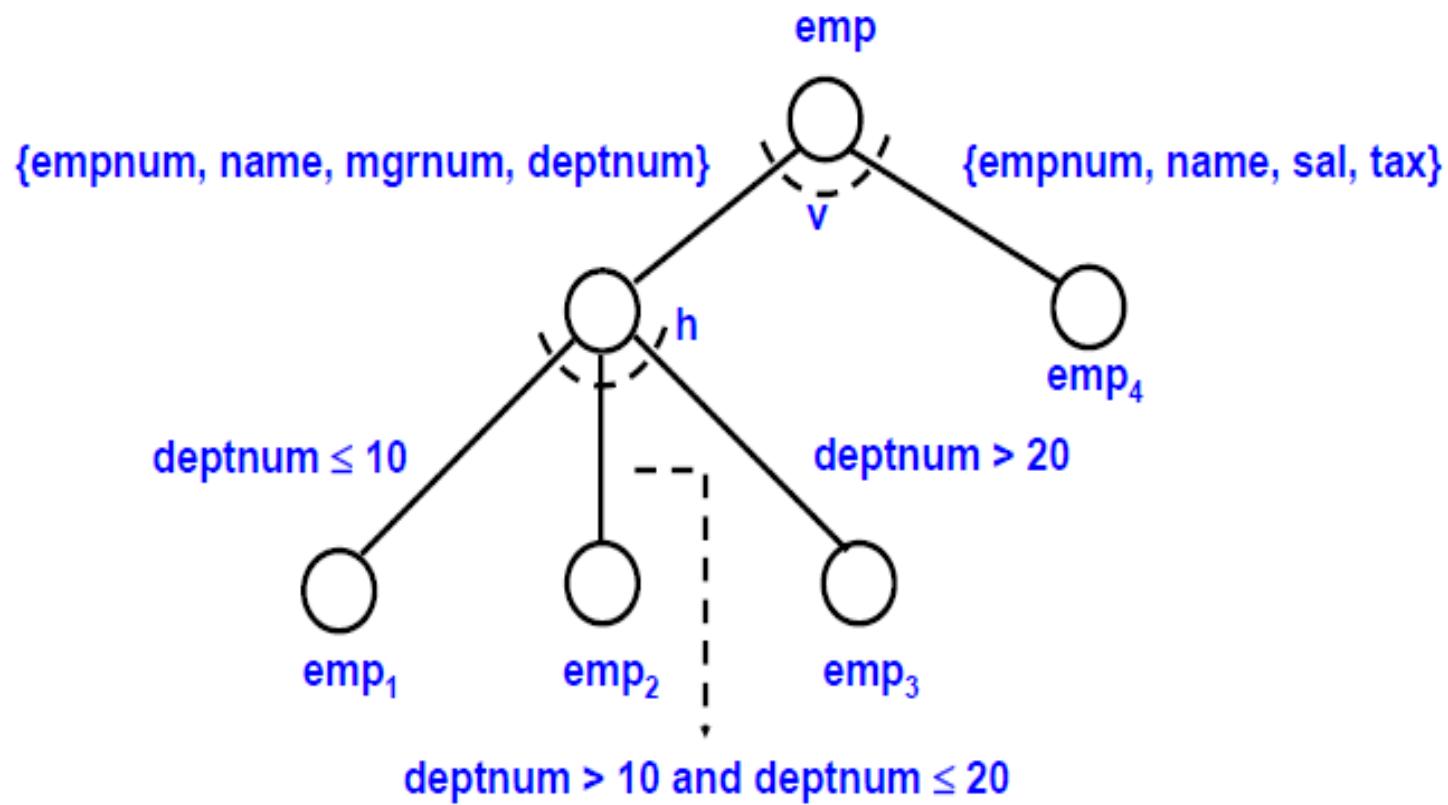
$\text{emp}_3 = \sigma_{\text{deptnum} > 20} \Pi_{\text{empnum}, \text{name}, \text{mgrnum}, \text{deptnum}} \text{emp}$

$\text{emp}_4 = \Pi_{\text{empnum}, \text{name}, \text{sal}, \text{tax}} \text{emp}$

$\text{emp} = (\text{emp}_1 \cup \text{emp}_2 \cup \text{emp}_3)$

$\triangleright \triangleleft \text{empnum} = \text{empnum} \Pi_{\text{empnum}, \text{sal}, \text{tax}} \text{emp}_4$

Phân mảng hỗn hợp

Cây phân mảng của quan hệ EMP

Example.DDB

❖ Lược đồ toàn cục:

emp (empnum, name, sal, tax, mgrnum, deptnum)

dept (deptnum, name, area, mgrnum)

supplier (snum, name, city)

supply (snum, pnum, deptnum, quan)

❖ Lược đồ phân mảnh:

$\text{emp}_1 = \sigma_{\text{deptnum} \leq 10} \Pi_{\text{empnum, name, mgrnum, deptnum}} \text{emp}$

$\text{emp}_2 = \sigma_{10 < \text{deptnum} \leq 20} \Pi_{\text{empnum, name, mgrnum, deptnum}} \text{emp}$

$\text{emp}_3 = \sigma_{\text{deptnum} > 20} \Pi_{\text{empnum, name, mgrnum, deptnum}} \text{emp}$

$\text{emp}_4 = \Pi_{\text{empnum, name, sal, tax}} \text{emp}$

Example.DDB

❖ Lược đồ phân mảnh:

$\text{dept}_1 = \sigma_{\text{deptnum} \leq 10} \text{dept}$

$\text{dept}_2 = \sigma_{10 < \text{deptnum} \leq 20} \text{dept}$

$\text{dept}_3 = \sigma_{\text{deptnum} > 20} \text{dept}$

$\text{supplier}_1 = \sigma_{\text{city} = 'SF'} \text{supplier}$

$\text{supplier}_2 = \sigma_{\text{city} = 'LA'} \text{supplier}$

$\text{supply}_1 = \text{supply} \triangleright<_{\text{snum} = \text{snum}} \text{supplier}_1$

$\text{supply}_2 = \text{supply} \triangleright<_{\text{snum} = \text{snum}} \text{supplier}_2$

VÍ DỤ PHÂN MÃNH DỮ LIỆU

Xét cơ sở dữ liệu của một công ty phần mềm được tổ chức như sau:

- **NHANVIEN (MANV, TENNV, CHUCVU)**: quan hệ này chứa dữ liệu về nhân viên của công ty.
- **TLUONG (CHUCVU, LUONG)**: quan hệ này chứa dữ liệu liên quan về lương và chức vụ của nhân viên.
- **DUAN (MADA, TENDA, NGANSACH)**: quan hệ này chứa dữ liệu về các dự án mà công ty đang thực hiện.
- **HOSO (MANV, MADA, NHIEMVU, THOIGIAN)**: quan hệ này chứa dữ liệu về hồ sơ của nhân viên được phân công thực hiện dự án).

Cơ sở dữ liệu của một công ty máy tính

NHANVIEN (E)

MANV	TENNVL	CHUCVU
A1	Nam	Phân tích HT
A2	Trung	Lập trình viên
A3	Đông	Phân tích HT
A4	Bắc	Phân tích HT
A5	Tây	Lập trình viên
A6	Hùng	Kỹ sư điện
A7	Dũng	Phân tích HT
A8	Chiến	Thiết kế DL

HOSO (G)

MANV	MADA	NHIEMVU	THOIGIAN
A1	D1	Quản lý	12
A2	D1	Phân tích	34
A2	D2	Phân tích	6
A3	D3	Kỹ thuật	12
A3	D4	Lập trình	10
A4	D2	Quản lý	6
A5	D2	Quản lý	20
A6	D4	Kỹ thuật	36
A7	D3	Quản lý	48
A8	D3	Lập trình	15

DUAN (J)

MADA	TENDA	NGANSACH
D1	CSDL	20000
D2	CÀI ĐẶT	12000
D3	BẢO TRÌ	28000
D4	PHÁT TRIỂN	25000

TLUONG (S)

CHUCVU	LUONG
Kỹ sư điện	1000
Phân tích HT	2500
Lập trình viên	3000
Thiết kế DL	4000

VÍ DỤ PHÂN MÃNH DỮ LIỆU

Ví dụ về phân mảnh ngang: xét các phép toán đại số quan hệ sau:

$$\text{DUAN } 1 = \sigma_{\text{NGANSACH} \leq 20000}(\text{DUAN})$$

$$\text{DUAN } 2 = \sigma_{\text{NGANSACH} > 20000}(\text{DUAN})$$

DUAN 1

MADA	TENDA	NGANSACH
D1	CSDL	20000
D2	CÀI ĐẶT	12000

DUAN 2

MADA	TENDA	NGANSACH
D3	BẢO TRÌ	28000
D4	PHÁT TRIỂN	25000

Để thấy, các mảnh thỏa mãn *tính tái thiết* được và *tính đầy đủ*

$$\text{DUAN } 1 \subseteq \text{DUAN} ;$$

$$\text{DUAN } 2 \subseteq \text{DUAN} ;$$

$$\text{DUAN} = \text{DUAN } 1 \cup \text{DUAN } 2$$

VÍ DỤ PHÂN MÃNH DỮ LIỆU

Ví dụ về phân mảnh đọc: xét các phép toán đại số quan hệ sau:

$$\text{DUAN } 3 = \Pi_{\$1,\$3} \text{ DUAN}; \quad \text{DUAN } 3$$

$$\text{DUAN } 4 = \Pi_{\$1,\$4} \text{ DUAN}$$

$\begin{matrix} \$1,\$2 & \text{DUAN:} \\ & \text{DUAN } 4 \end{matrix}$

MADA	NGANSACH		MADA	TENDA
D1	20000		D1	CSDL
D2	12000		D2	CÀI ĐẶT
D3	28000		D3	BẢO TRÌ
D4	25000		D4	PHÁT TRIỂN

Dễ thấy, các mảnh thỏa mãn *tính tái thiết* được và *tính đầy đủ*

$$\text{DUAN } 3 \subseteq \text{DUAN}; \quad \text{DUAN } 4 \subseteq \text{DUAN}; \quad \text{DUAN} = \text{DUAN } 3 \bowtie \text{DUAN } 4$$

Ví dụ về phân mảnh hỗn hợp: xét các phép toán đại số quan hệ sau:

$$\text{DUAN } 5 = \sigma_{\text{NGANSACH} \leq 20000} (\Pi_{\$1,\$3} \text{ DUAN})$$

Xem lại

$$\text{DUAN } 6 = \sigma_{\text{NGANSACH} > 20000} (\Pi_{\$1,\$3} \text{ DUAN})$$

DUAN 5

TENDA	NGANSACH
CSDL	20000
CÀI ĐẶT	12000

DUAN 6

⊕		TENDA	NGANSACH
CSDL		28000	
CÀI ĐẶT		25000	

Các yêu cầu thông tin

- ❖ Các yếu tố trong thiết kế tối ưu ảnh hưởng đến các quyết định phân tán.
 - ▶ Tổ chức luận lý của CSDL.
 - ▶ Vị trí của các ứng dụng.
 - ▶ Các đặc điểm truy xuất CSDL của các ứng dụng.
 - ▶ Các đặc tính của các hệ thống máy tính tại mỗi nơi.

Các yêu cầu thông tin

- ❖ Các loại thông tin để thiết kế phân tán
 - ▶ Thông tin về CSDL
 - ▶ Thông tin về ứng dụng
 - ▶ Thông tin về mạng truyền thông
 - ▶ Thông tin về hệ thống máy tính

Thiết kế phân mảnh ngang

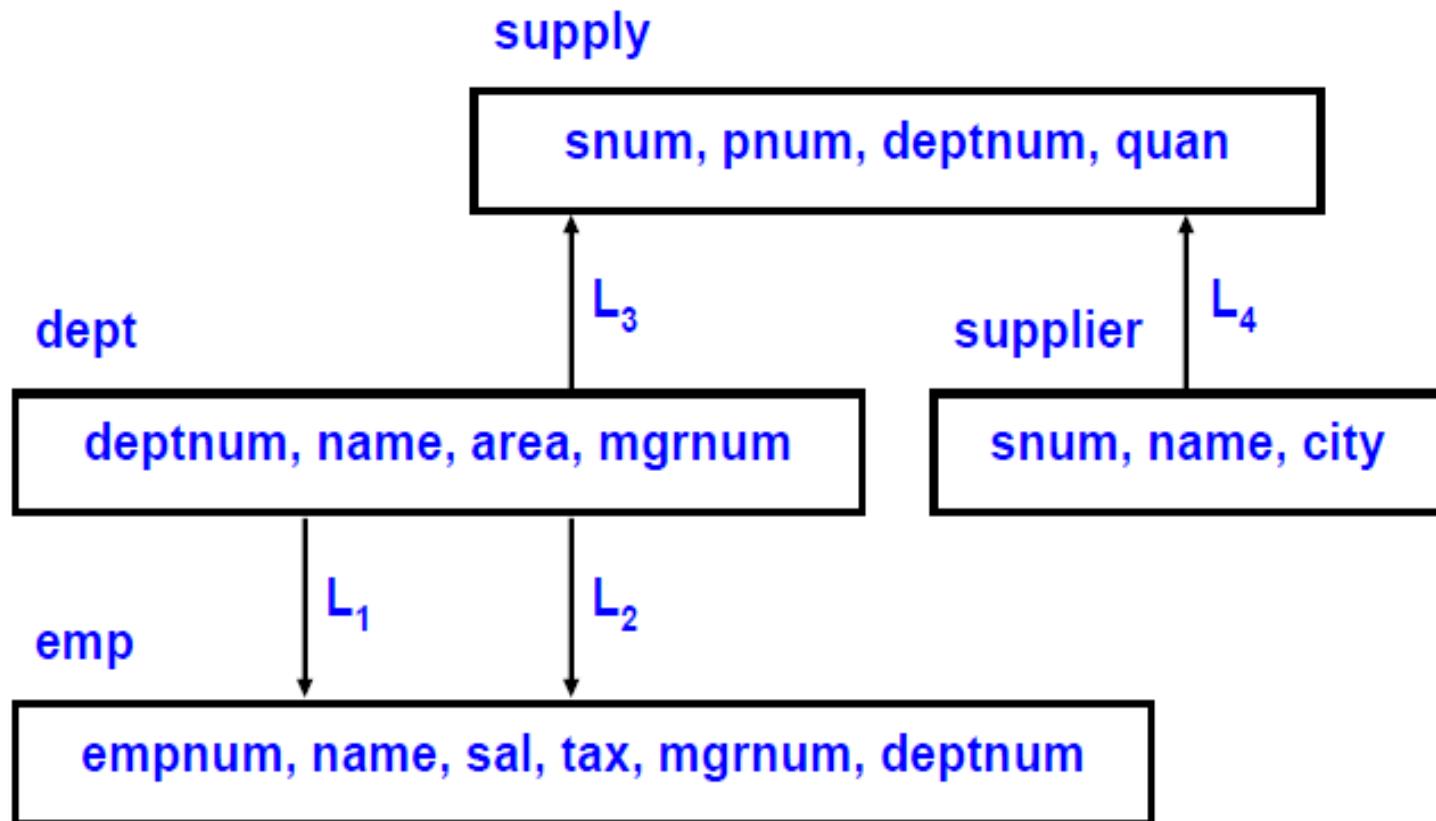
- ❖ Mỗi mảnh là một tập hợp con gồm các bộ của quan hệ.
- ❖ Phân mảnh ngang chính là phân chia một quan hệ dựa vào các vị từ định tính được định nghĩa trên quan hệ này.
- ❖ Phân mảnh ngang dẫn xuất là phân chia một quan hệ dựa vào các vị từ định tính được định nghĩa trên một quan hệ khác.

Thiết kế phân mảnh ngang

❖ Thông tin về CSDL

- ▶ Trong lược đồ ý niệm toàn cục, các quan hệ được kết với nhau.
- ▶ Trong mô hình liên kết thực thể (*ER model*):
 - Quan hệ chủ hoặc quan hệ nguồn
 - Quan hệ bộ phận hoặc quan hệ đích
 - Các hàm *owner* và *member*

Thiết kế phân mảnh ngang

$owner(L_1) = \text{dept}$

$member(L_1) = \text{emp}$

Thiết kế phân mảnh ngang

❖ Thông tin về ứng dụng

- ▶ Các vị từ được sử dụng trong các truy vấn.
- ▶ Chỉ phân tích các ứng dụng quan trọng để xác định các vị từ này.
- ▶ Giả sử phân mảnh ngang quan hệ $R(A_1, A_2, \dots, A_n)$, với A_i là thuộc tính được định nghĩa trên miền D_i .

Thiết kế phân mảnh ngang

- ❖ Thông tin về ứng dụng
 - ▶ **Vị từ đơn giản** (*simple predicate*) p_j được định nghĩa trên R có dạng:
 $A_i \theta value$
 θ là một trong các phép so sánh $=, \neq, <, \leq, >, \geq$
value được chọn từ miền trị của A_i ($value \in D_i$)
 - ▶ Ký hiệu P_r là tập các vị từ đơn giản được định nghĩa trên quan hệ R . Các phần tử của P_r được ký hiệu là p_j .

Thiết kế phân mảnh ngang

❖ Thông tin về ứng dụng

- ▶ **Vị từ giao tối thiểu (minterm predicate) m_j** đối với tập các vị từ đơn giản $P_r = \{p_1, p_2, \dots, p_m\}$ là một tổ hợp giao của tất cả các vị từ xuất hiện trong P_r (ở dạng thông thường hoặc ở dạng phủ định) sao cho m_j không bị mâu thuẫn.

$$m_j = \wedge p_i^*, 1 \leq i \leq m$$

với $p_i^* = p_i$ hoặc $p_i^* = \neg p_i$ và $m_j \neq \text{false}$

- ▶ Gọi tập các vị từ giao tối thiểu là:

$$M = \{m_1, m_2, \dots, m_z\}$$

Thiết kế phân mảnh ngang chính

- ❖ Mảnh ngang chính được xác định bằng phép chọn trên quan hệ toàn cục.

$$R_i = \sigma_{F_i}(R); \quad 1 \leq i \leq n$$

- ▶ F_i là điều kiện chọn của mảnh R_i
- ▶ Nếu F_i ở dạng chuẩn giao thì nó là một vị từ giao tối thiểu m_i
- ❖ Tính đúng đắn của phân mảnh ngang chính: mỗi bộ của quan hệ toàn cục được đưa vào trong một và chỉ một mảnh.

Thiết kế phân mảnh ngang chính

- ❖ Xác định phân mảnh ngang chính của một quan hệ toàn cục là xác định một tập các **vị từ chọn** (*selection predicate*) đầy đủ và tách biệt.
- ❖ Các bộ thuộc cùng một mảnh phải được tham chiếu giống nhau trong tất cả các ứng dụng.
- ❖ *Mảnh ngang* (*horizontal fragment*) hoặc *mảnh giao tối thiểu* (*minterm fragment*) R_i bao gồm tất cả các bộ của R thỏa mãn vị từ giao tối thiểu m_i .

Thiết kế phân mảnh ngang chính

❖ Các bước thiết kế phân mảnh ngang

- ▶ **Bước 1:** Tìm tập các vị trí chọn P_r , là đầy đủ và tối thiểu.
- ▶ **Bước 2:** Tìm tập các vị trí giao tối thiểu có thể được định nghĩa trên các vị trí của P_r ,

Thiết kế phân mảnh ngang chính

- ❖ Một vị từ đơn giản p_i được gọi là **thích hợp** (*relevant*) đối với một tập P_r , các vị từ đơn giản, nếu tồn tại ít nhất hai vị từ giao tối thiểu m_i và m_j của P_r , mà các biểu thức của chúng chỉ khác nhau ở p_i (tức là m_i chứa p_i và m_j chứa $\neg p_i$) và tồn tại ít nhất một ứng dụng tham chiếu khác nhau đến hai mảnh f_i và f_j (tương ứng với m_i và m_j).

Thiết kế phân mảnh ngang chính

- ❖ Một tập các vị từ đơn giản P_r được gọi là **đầy đủ** (*complete*) nếu và chỉ nếu bất kỳ hai bộ nào thuộc bất kỳ mảnh giao tối thiểu nào được định nghĩa theo P_r , thì bất kỳ ứng dụng nào đều tham chiếu đến hai bộ này với cùng một xác suất.
- ❖ Một tập các vị từ đơn giản P_r được gọi là **tối thiểu** (*minimal*) nếu tất cả các vị từ của nó là các vị từ thích hợp.
- ❖ Cho $P_r = \{p_1, p_2, \dots, p_m\}$ là một tập các vị từ đơn giản. Để cho P_r biểu diễn phân mảnh đúng đắn và hiệu quả thì P_r phải **đầy đủ** và **tối thiểu**.

Thiết kế phân mảnh ngang dẫn xuất

- ❖ Phân mảnh ngang dẫn xuất được định nghĩa trên các quan hệ bộ phận của đường liên kết theo phép chọn trên quan hệ chủ của đường liên kết này.
- ❖ Đường liên kết giữa quan hệ chủ và quan hệ bộ phận được định nghĩa là một phép kết bằng.
- ❖ Một phép kết bằng có thể được thực hiện bằng các phép nửa kết.

Thiết kế phân mảnh ngang dẫn xuất

- ❖ Xét đường liên kết L với $\text{owner}(L) = S$ và $\text{member}(L) = R$, các mảnh ngang dẫn xuất của R được định nghĩa như sau:

$$R_i = R \triangleright\triangleleft_F S_i, \quad 1 \leq i \leq n$$

- ▶ n là số lượng lớn nhất các mảnh được định nghĩa trên R .
- ▶ $S_i = \sigma_{F_i}(S)$ với F_i là công thức dùng để định nghĩa mảnh ngang chính S_i ,
- ▶ F là điều kiện nửa kết.

Thiết kế phân mảnh ngang dẫn xuất

- ❖ Để thực hiện phân mảnh ngang dẫn xuất, cần có:
 - ▶ Tập các mảnh của quan hệ chủ
 - ▶ Quan hệ bộ phận
 - ▶ Tập các vị từ nửa kết giữa quan hệ chủ và quan hệ bộ phận.

Thiết kế phân mảnh ngang dẫn xuất

- ❖ *Phép kết phân tán (distributed join)* là một phép kết giữa các quan hệ được phân mảnh ngang.

$$R \bowtie_F S = (\cup_i R_i) \bowtie_F (\cup_j S_j)$$

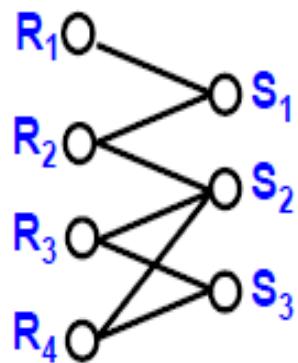
$$R \bowtie_F S = \cup_{ij} (R_i \bowtie_F S_j)$$

- ▶ Có thể suy diễn để xác định một số phép kết từng phần $R_i \bowtie_F S_j = \emptyset$.
- ❖ Phép kết phân tán được biểu diễn bằng *đồ thị kết (join graph)*.

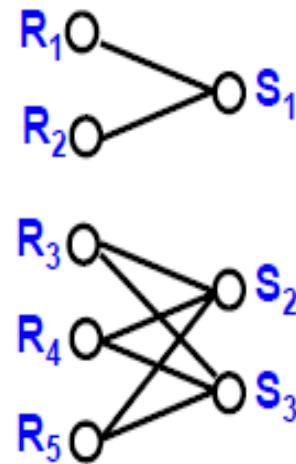
Thiết kế phân mảnh ngang dân xuất

- ❖ Đồ thị kết được gọi là **hoàn toàn** (*total*) nếu nó chứa tất cả các cạnh có thể có giữa các mảnh của R và S .
- ❖ Đồ thị kết được gọi là **suy giảm** (*reduced*) nếu không có một số cạnh giữa các mảnh của R và S .
 - ▶ Đồ thị kết suy giảm được gọi là **phân hoạch** (*partitioned*) nếu nó bao gồm hai hoặc nhiều đồ thị con và không có các cạnh giữa chúng.
 - ▶ Đồ thị kết suy giảm được gọi là **đơn giản** (*simple*) nếu nó là phân hoạch và mỗi đồ thị con có đúng một cạnh.

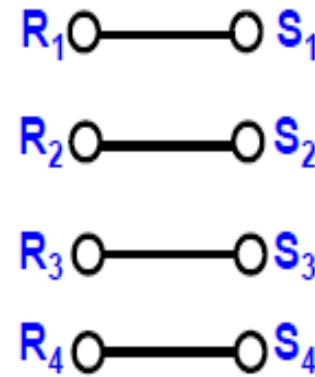
Thiết kế phân mảnh ngang dẫn xuất

(a) Đồ thị kết

(b) Đồ thị kết phân hoạch

(c) Đồ thị kết đơn giản

Các loại đồ thị kết

Thiết kế phân mảnh ngang dẫn xuất

- ❖ Có thể có nhiều đường liên kết đến một quan hệ R và có nhiều cách phân mảnh ngang dẫn xuất cho R dựa trên hai tiêu chuẩn:
 - ▶ Sự phân mảnh có các đặc điểm kết tốt hơn.
 - ▶ Sự phân mảnh được sử dụng trong nhiều ứng dụng hơn.

Nội dung

- 1. **Mô hình dữ liệu**
- 2. **Mục tiêu của thiết kế CSDL phân tán**
- 3. **Các bước thiết kế CSDL phân tán**
- 4. **Các chiến lược phân tán dữ liệu**
- 5. **Các phương pháp thiết kế CSDL phân tán**
- 6. **Thiết kế phân mảnh**
- 7. **Thiết kế định vị dữ liệu**
- 8. **Cấp phát tài nguyên trong hệ phân tán**
- 9. **Kiểm soát dữ liệu ngũ nghĩa**

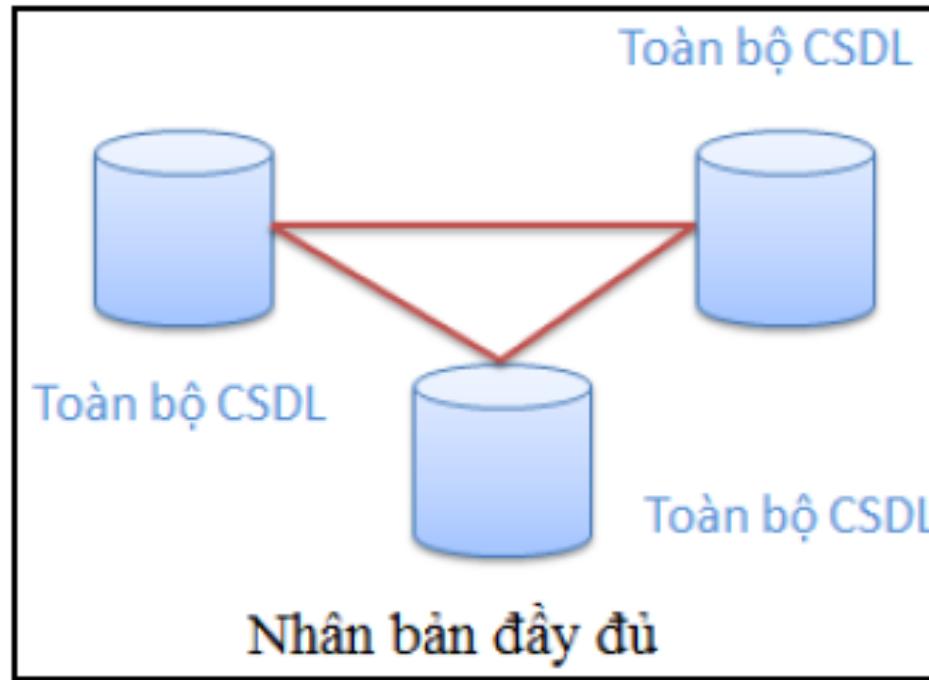
Thiết kế định vị dữ liệu

- ❖ Thiết kế định vị dữ liệu dựa trên nguyên tắc:
 - ▶ Nếu tần số sử dụng của đoạn R_i tại trạm j vượt quá một ngưỡng θ nào đó thì đoạn R_i sẽ được đặt tại trạm j .
 - ▶ Mỗi đoạn có thể được đặt trên nhiều trạm.

Thiết kế định vị dữ liệu

❖ Có 3 cách định vị:

- ▶ Nhân bản đầy đủ: Mỗi trạm chứa toàn bộ CSDL.
 - **Ưu điểm:** Xử lý nhanh.
 - **Nhược điểm:** Mất thời gian cập nhật, sửa đổi.

Thiết kế định vị dữ liệu

❖ Có 3 cách định vị:

▶ Không nhân bản:

- **Ưu điểm:** Cập nhật nhanh.

- **Nhược điểm:** Xử lý chậm trong việc thống kê, tổng hợp dữ liệu.

- **Ví dụ:**

$$\begin{cases} R \rightarrow R1, R2, R3 \\ S \rightarrow S1, S2, S3 \end{cases}$$

▶ Kết hợp.

Thiết kế định vị dữ liệu

› Ví dụ:

Một công ty có hệ thống mạng máy tính với 3 trạm tương ứng với 3 đơn vị có mã số: 1, 2 và 3.

- › **Trạm 1:** Ban quản lý dự án.
- › **Trạm 2 và 3** dành cho hai đơn vị 2, 3. Trong mỗi trạm:
 - Phòng nhân sự thường xuyên cần các thông tin: **MasoNV, HoDem, Ten, NgaySinh, GioiTinh, DiaChi.**
 - Phòng kế toán thường xuyên cần các thông tin về: **MasoNV, MasoNGS, MasoDV, Luong.**

Thiết kế định vị dữ liệu

► Các bảng cơ sở dữ liệu như sau:

DonVi (**MasoDV**, **TenDV**, **MasoNQL**, **Ngay**)

NhanVien (**MasoNV**, **HoDem**, **Ten**, **NgaySinh**,
GioiTinh, **DiaChi**, **Luong**, **MaSoNGS**,
MasoDV)

DuAn (**MasoDA**, **TenDA**, **DiaDiemDA**, **MasoDV**)

NV_DA (**MasoNV**, **MasoDA**, **SoGio**)

Thiết kế định vị dữ liệu

- ▶ Thiết kế định vị như sau:
 - Trạm 1: Toàn bộ CSDL
 - Trạm 2:
 - $NV2 = \delta_{MasoDV=2}(NhanVien)$
 - $NV2$ tách thành: $\begin{cases} NV21 = \Pi_{MasoNV, HoDem, Ten, NgaySinh, GioiTinh, DiaChi}(NV2) \\ NV22 = \Pi_{MasoNV, MasoNGS, MasoDV, Luong}(NV2) \end{cases}$
 - $DA2 = \delta_{MasoDV=2}(DuAn)$
 - $NV_DA2 = NV_DA \ltimes_{MasoDV} DA2$
 - Trạm 3: Tương tự trạm 2.

Biến đổi truy vấn toàn cục thành truy vấn đoạn

► Kỹ thuật:

- Biểu diễn truy vấn toàn cục dưới dạng cây
- Thay thế mối quan hệ bằng biểu thức xây dựng lại:
 - Phân đoạn ngang: $R = R_1 \cup R_2 \cup \dots \cup R_n$.
 - Phân đoạn dọc: $R = R_1 * R_2 * \dots * R_n$.
- Biến đổi truy vấn: Sử dụng các phép biến đổi tương đương.
- Bỏ các nhánh của cây trong đó điều kiện truy vấn và điều kiện phân đoạn mâu thuẫn với nhau.

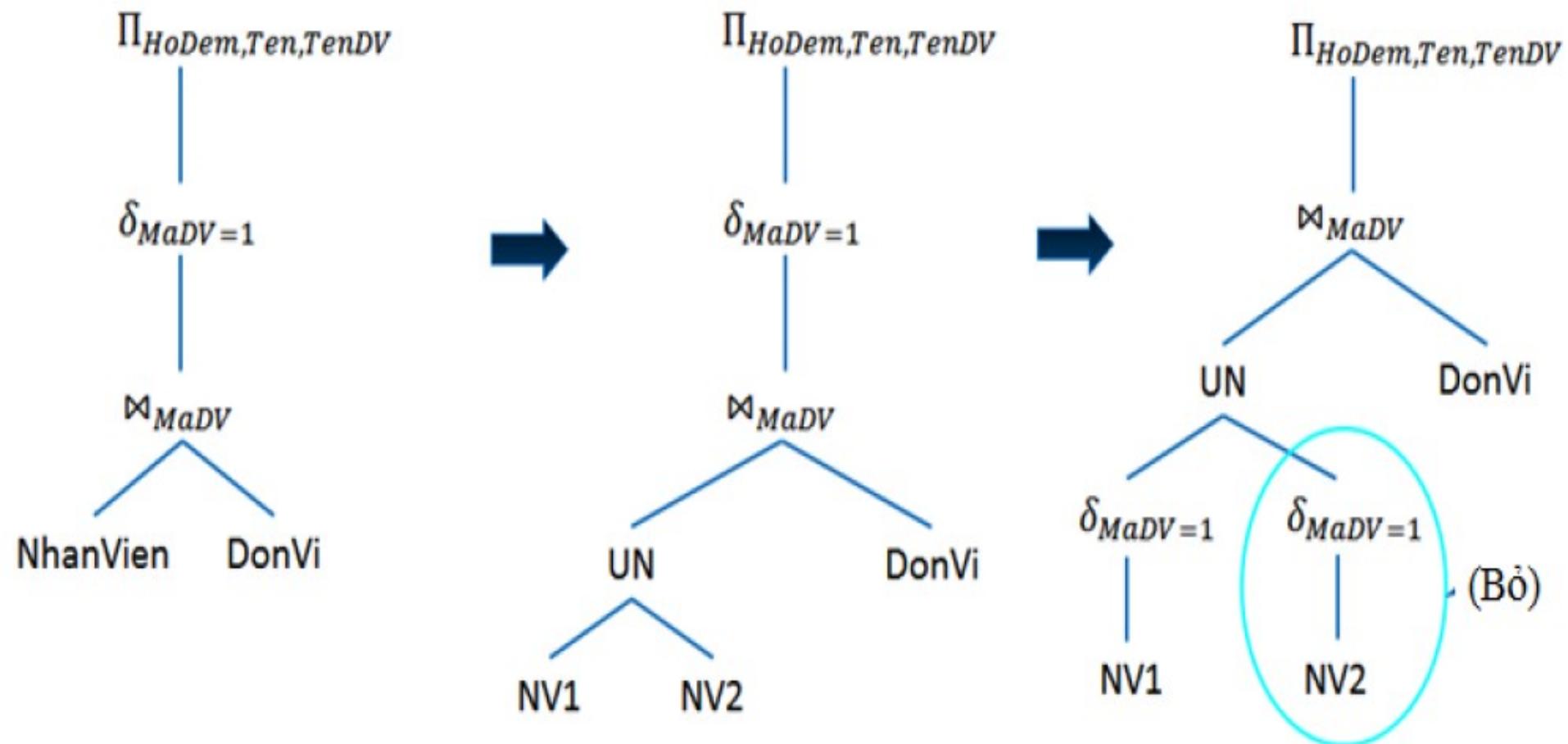
Biến đổi truy vấn toàn cục thành truy vấn đoạn

Ví dụ: Xét hai bảng NhanVien, DonVi:

- NhanVien(MaNV, HoDem, Ten, Luong, MaDV)
 - DonVi(MaDV, TenDV, MaNQL)
 - NhanVien được phân đoạn ngang làm 2 theo MaDV = 1, 2:
 - $NV1 = \delta_{MaDV=1}(NhanVien)$
 - $NV2 = \delta_{MaDV=2}(NhanVien)$
 - Cho truy vấn toàn cục: Đưa ra họ đệm, tên, tên đơn vị của các nhân viên có MaDV = 1.

Biến đổi truy vấn toàn cục thành truy vấn đoạn

Truy vấn toàn cục Q: $\Pi_{HoDem, Ten, TenDV}(\delta_{MaDV=1}(NhanVien \bowtie_{MaDV} DonVi))$. Chuyển Q thành truy vấn đoạn:

Bài tập

- ▶ Cho các quan hệ toàn cục:
 - KhoHang (MaKH, TenKH, ViTri)
 - LoaiHang (MaLH, TenLH, MoTa, MaKH)
- ▶ Giả sử KhoHang, LoaiHang được phân đoạn ngang theo MaKH =1 và MaKH = 2 thành KhoHang1, KhoHang2, LoaiHang1, LoaiHang2.
 1. Viết biểu thức đại số quan hệ của các đoạn trên.
 2. Viết biểu thức xây dựng lại của 2 quan hệ toàn cục KhoHang, LoaiHang.
 3. Hãy viết truy vấn toàn cục QTC: Lập danh sách gồm TenLH, ViTri của loại hàng có MaLH=“LH01” và ở kho hàng có MaKH = 2.
 4. Chuyển truy vấn QTC ở trên thành truy vấn đoạn.

Nội dung

- 1. Giới thiệu**
- 2. Mục tiêu của thiết kế CSDL phân tán**
- 3. Các bước thiết kế CSDL phân tán**
- 4. Các chiến lược phân tán dữ liệu**
- 5. Các phương pháp thiết kế CSDL phân tán**
- 6. Thiết kế phân mảnh**
- 7. Thiết kế định vị dữ liệu**
- 8. Cấp phát tài nguyên trong hệ phân tán**
- 9. Kiểm soát dữ liệu ngũ nghĩa**

Cấp phát tài nguyên trong hệ phân tán

1. Bài toán cấp phát (allocation problem):

Giả sử có một tập các mảnh $F = \{F_1, F_2, \dots, F_k\}$ và một mạng máy tính bao gồm các vị trí $S = \{S_1, S_2, \dots, S_m\}$ trên đó có một tập các ứng dụng $Q = \{Q_1, Q_2, \dots, Q_q\}$ đang thực thi.

Hãy tìm một phân phối tối ưu các mảnh F cho các vị trí S .

Một phân phối được gọi là tối ưu nếu thỏa mãn hai yếu tố sau:

Cấp phát tài nguyên trong hệ phân tán

a. Chi phí nhỏ nhất: hàm chi phí bao gồm:

- Chi phí lưu mỗi mảnh dữ liệu F_i tại vị trí S_j
- Chi phí vấn tin F_i tại vị trí S_j
- Chi phí cập nhật F_i tại tất cả các vị trí có chứa nó
- Chi phí truyền dữ liệu.

Bài toán cấp phát sẽ tìm một lược đồ cấp phát với hàm chi phí là cực tiểu.

b. Hiệu quả: chiến lược cấp phát được thiết kế nhằm cực tiểu hóa thời gian thực hiện và tăng tối đa lưu lượng hệ thống tại mỗi vị trí.

Cấp phát tài nguyên trong hệ phân tán

Bài toán cấp phát tổng quát, ký hiệu DAP (Database Allocation Problem), là một bài toán **NP-đầy đủ**. Vì thế hầu hết các nghiên cứu đã được dành cho việc tìm ra được các thuật giải heuristic để có được lời giải tối ưu cho loại bài toán này.

Hiện nay chưa có một mô hình heuristic tổng quát nào nhận một tập các mảnh và sinh ra một chiến lược cấp phát gần tối ưu ứng với các ràng buộc cho trước mà chỉ mới đưa ra một số giả thiết đơn giản hóa và dễ áp dụng cho một số cách đặt vấn đề đơn giản.

Cấp phát tài nguyên trong hệ phân tán

2. Thông tin cấp phát

Ở giai đoạn cấp phát, chúng ta cần các thông tin định lượng về cơ sở dữ liệu, về các ứng dụng chạy trên đó, về cấu trúc mạng, về khả năng xử lý và giới hạn lưu trữ của mỗi vị trí trên mạng.

- a. Thông tin về cơ sở dữ liệu
- b. Thông tin về ứng dụng
- c. Thông tin về vị trí
- d. Thông tin về mạng

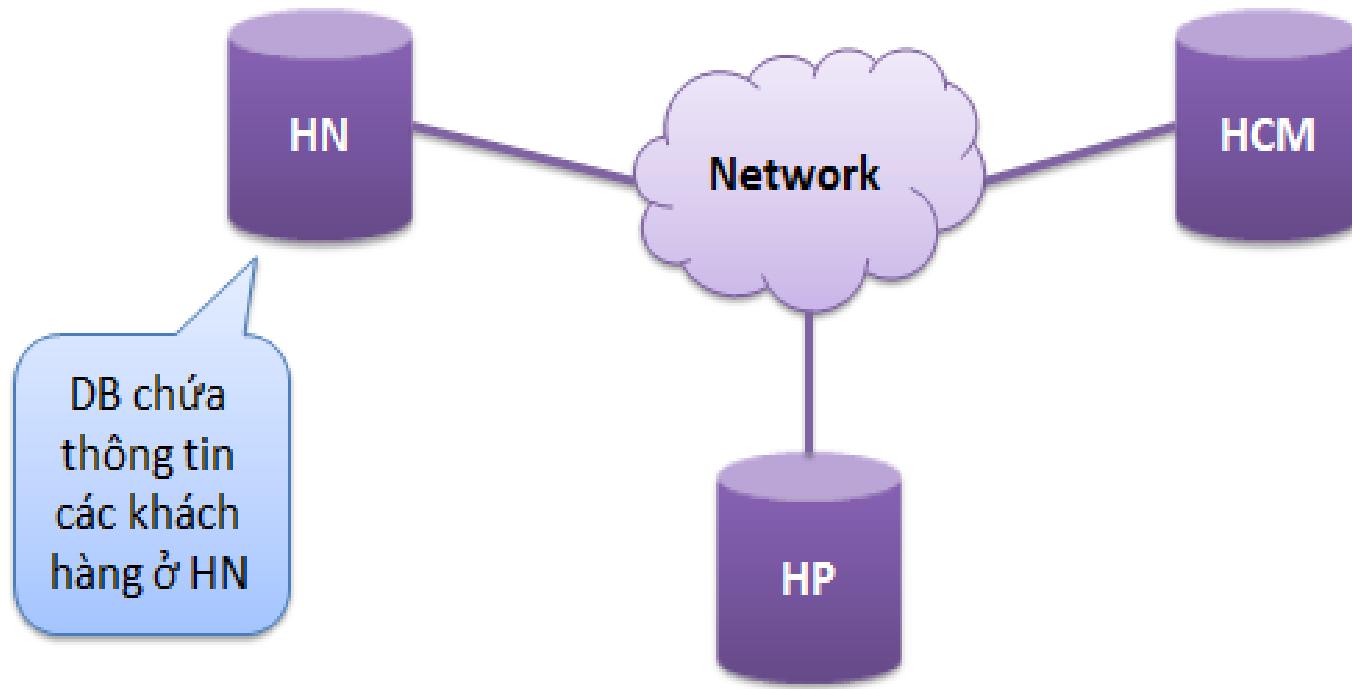
Câu hỏi cuối chương

1. Các vấn đề cần phải làm để thiết kế một HT phân tán
2. Các sản phẩm yêu cầu sau khi phân tích thiết kế một HT phân tán
3. Các chiến lược phân tán dữ liệu
4. Nội dung của phương pháp thiết kế từ trên xuống
5. Các kiểu phân mảnh và các yêu cầu của việc phân mảnh. VD
6. Bài toán cấp phát

Review

- ▶ **Thiết kế hệ thống thông tin có CSDL phân tán bao gồm:**
 - Phân tán và chọn những vị trí đặt dữ liệu;
 - Các chương trình ứng dụng tại các điểm;
 - Thiết kế tổ chức khai thác hệ thống đó trên nền mạng.

Review

Review

- ▶ **Khi thiết kế các hệ thống CSDL phân tán người ta thường tập trung xoay quanh các câu hỏi?**
 - Tại sao lại cần phải phân mảnh?
 - Làm thế nào để thực hiện phân mảnh?
 - Phân mảnh nên thực hiện đến mức độ nào?
 - Có cách gì kiểm tra tính đúng đắn của việc phân mảnh?
 - Các mảnh sẽ được cấp phát trên mạng như thế nào?
 - Những thông tin nào sẽ cần thiết cho việc phân mảnh và cấp phát?

Review

- ▶ **Hệ quản trị cơ sở dữ liệu phân tán (DDBMS)**
 - Cho phép người dùng tạo, sử dụng csdl.
 - Đảm bảo an ninh (cấp phát quyền, 1 nhóm người được sử dụng, ...)
 - Đảm bảo tính trong suốt của csdl (Transperence):
 - Người dùng sử dụng như csdl tập trung.
 - Truy vấn tập trung → Truy vấn phân tán.
- ▶ **Các ứng dụng:**
 - ▶ Ứng dụng cục bộ: Chỉ quan tâm tới dữ liệu ở 1 trạm.
 - ▶ Ứng dụng toàn cục: Liên quan đến nhiều trạm.

Review

- ▶ **Các bước thiết kế cơ sở dữ liệu phân tán**
 - ❖ Thiết kế lược đồ quan niệm: Đối tượng + Mối quan hệ → ER (Giống csdl tập trung).
 - ❖ Thiết kế logic – vật lý:
- ▶ Thiết kế phân đoạn: Chia các quan hệ thành các đoạn → LĐồ phân đoạn CSDL.
- ▶ Thiết kế định vị: Đặt các đoạn lên các trạm → LĐồ định vị.